

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 20 lipca 2024 r.

znak sprawy: DSR-IXa.054.2.2024.KW

identyfikator koszulki:

telefon: 22 273 75 79

e-mail: Kamila.Wadecka@mfipr.gov.pl

Pan Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: interpelacji nr 3090 Posła Daniela Milewskiego w sprawie planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 3090 Posła Daniela Milewskiego (PIS) w sprawie planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

- 1. Jakie konkretnie działania podejmuje rząd w celu zintegrowanego planowania rozwoju, który uwzględnia wymiary społeczne, gospodarcze i przestrzenne?*
- 2. Czy istnieją konkretne plany legislacyjne lub inicjatywy mające na celu stworzenie takiego zintegrowanego systemu planowania rozwoju?*

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, we współpracy z innymi resortami, konsekwentnie buduje i rozwija system zarządzania rozwojem Polski integrujący aspekty społeczne, gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne. Podstawą naszych działań jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Na jej podstawie uporządkowane zostały obowiązujące dokumenty oraz przyjęto przepisy tworzące ramy prawne dla zaproponowanych rozwiązań. W efekcie powstał nowy system dokumentów, narzędzi i działań wspierających zarządzanie rozwojem, z których główne to:

- **Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK):** MFiPR finalizuje prace nad KRK. Jest to dokument mający umożliwić najlepsze wybory strategiczne w perspektywie nadchodzącego ćwierćwiecza, w ramach średniookresowych strategii i polityk publicznych wdrażanych przez rząd, samorząd terytorialny i innych interesariuszy gry o rozwój. Prace nad KRK są pierwszym krokiem w nowym cyklu programowania rozwoju w Polsce. KRK jest zatem dokumentem-drogowskazem dla planowania rozwoju państwa w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, mającym dać szeroki kontekst w dłuższej perspektywie czasowej.

Praca nad KRK wymagała z jednej strony analiz i danych, a z drugiej była szeroko zakrojoną wymianą myśli i doświadczeń dotyczących zintegrowanego planowania strategicznego, w której wzięli udział młodzi naukowcy i ci z już ugruntowaną pozycją, eksperci akademicy, NGO, *think-tanki*, zrzeszenia przedsiębiorców, biura planowania przestrzennego, przedstawiciele lokalnych i regionalnych jednostek samorządu terytorialnego oraz oczywiście przedstawiciele resortów.

KRK identyfikuje kluczowe obszary, które wymagają podjęcia działań, aby Polska mogła być prosperującym krajem wykorzystującym szanse, ograniczającym ryzyka i odpornym na różne negatywne zjawiska mogące wystąpić w przyszłości. Wskazuje wyzwania w perspektywie 2050 roku: transformacja społeczna sprzyjająca wszystkim grupom społecznym, nowoczesna gospodarka respektująca środowisko naturalne i klimat, odporne państwo z silną pozycją w Europie i na świecie, zrównoważona przestrzeń uwzględniająca potrzeby człowieka i środowiska. Każde z tych wyzwań jest analizowane pod kątem długookresowych trendów i scenariuszy rozwoju, które mogą wpłynąć na przyszłość Polski. Mapy wrażliwości i odporności, stanowiące podsumowanie zagadnień opisanych w ramach wyzwań, przedstawiają terytorialną podatność na różne zagrożenia oraz różnice w odporności regionalnej

W maju br. KRK została pozytywnie zaopiniowana przez Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju i obecnie jest, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w trakcie konsultacji publicznych, które potrwać do 6 września br. Przyjęcie KRK przez rząd planowane jest na koniec br.

- **Średniookresowa strategia rozwoju kraju (śsrk):** MFiPR rozpoczęło prace nad średniookresową strategią rozwoju kraju, która – w oparciu o wnioski z KRK – określi cele i priorytety rozwojowe w odniesieniu do wszystkich wymiarów rozwoju oraz ścieżki dojścia w najbliższych dziesięciu latach. Prace zostaną wsparte wiedzą ekspertów resortowych i samorządowych z różnych dziedzin związanych z gospodarką, energetyką, środowiskiem i sprawami społecznymi. Przyjęty sposób prac pozwoli również na zapewnienie aktywnego udziału przedstawicieli samorządów województw już na etapie formułowania celów i priorytetów tej strategii.

W dokumencie uwzględnione zostaną aspekty przestrzenne, w tym krajowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Pozwoli to na pełniejszą integrację planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

- **Model struktury funkcjonalno-przestrzennej:** ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (uzppr), której gospodarzem jest minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, zakłada także integrację podsystemów planowania strategicznego (społeczno-gospodarczego i przestrzennego) na wszystkich poziomach zarządzania (krajowym, regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym). W efekcie zmian uzppr oraz niektórych innych ustaw (m.in. ustawy o samorządzie województwa i samorządzie gminnym) doprecyzowana została zawartość strategii rozwoju – wprowadzając do niej także komponenty przestrzenne: model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Model zawarty w strategiach jednostek samorządu terytorialnego ma opisywać i obrazować – w zgeneralizowanej formie – uwarunkowania rozwojowe (stan obecny i wnioski dotyczące tego stanu) oraz wynikające z nich cele strategiczne i kierunki działań wraz z ich oczekiwanymi rezultatami (stan docelowy). W szczególności ma on przedstawiać: układ głównych elementów zagospodarowania przestrzeni, obszary istotne dla osiągnięcia celów wyznaczonych w strategii rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz powiązania funkcjonalne występujące między poszczególnymi obszarami. M.in. na podstawie modelu wyznacza się obszary strategicznej interwencji oraz formułuje się ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Tym narzędziem mogą posługiwać się samorzady województw oraz samorzady lokalne i ich stowarzyszenia, by łączyć cele rozwojowe z dbałością o przestrzeń.
- **Reforma ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:** Sejm RP przyjął 7. lipca 2023 r. nowelizację tej ustawy, która weszła w życie 24. września 2023 r. Reforma ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju kraju przy zachowaniu ładu przestrzennego i uwzględnieniu interesu publicznego. W ramach nowelizacji wprowadzone zostały m.in.:
  - plan ogólny gminy: nowy dokument planistyczny, który jest obowiązkowy dla każdej gminy i wiążący dla planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
  - zintegrowany plan inwestycyjny (ZPI): nowa forma planu miejscowego, która docelowo zastąpi rozwiązania specustawy mieszkaniowej. ZPI umożliwia lokalizowanie inwestycji z uwzględnieniem partycypacji społecznej i zasad ładu przestrzennego;
  - Rejestr Urbanistyczny: system teleinformatyczny, który będzie źródłem informacji i danych dotyczących planowania przestrzennego. System będzie dostępny od 2026 r.

Rząd przygotował wsparcie finansowe dla samorządów na działania wynikające m.in. z reformy systemu planowania przestrzennego. Gminy mogą ubiegać się o refundację wydatków związanych z przygotowaniem dokumentów planistycznych (plan ogólny gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, gminny program rewitalizacji). Środki pochodzą z Krajowego Planu Odbudowy (KPO), z budżetem wynoszącym 896 180 tys. PLN. Ponadto, w ramach środków z KPO, organizowane są szkolenia dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego i planistów, co ma na celu sprawniejsze wdrożenie reformy systemu planowania przestrzennego.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii przygotowuje drugi etap reformy, który obejmie zagadnienia planowania ponadlokalnego.

3. Jakie korzyści wynikałyby z wprowadzenia takiego systemu dla różnych obszarów życia społecznego, gospodarczego i przestrzennego?

Wprowadzenie i dalsze umacnianie zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem odgrywa kluczową rolę w efektywnym kierowaniu polityką rozwoju państwa. Taki system umożliwia spójne i uporządkowane podejście do planowania, realizacji oraz monitorowania działań rozwojowych, co przekłada się na lepsze wykorzystanie zasobów, w tym zwłaszcza zasobów środowiskowych i przestrzeni – jako dóbr wspólnych i skończonych, by osiągać zamierzone cele strategiczne.

Całościowe i spójne planowanie, z udziałem szerokiego grona interesariuszy, pozwala programować i realizować politykę rozwoju w sposób zrównoważony. W efekcie procesy społeczno-gospodarcze respektują i dostosowują się do środowiska przyrodniczego – tak w kontekście ochrony zasobów, jak i ograniczania ich negatywnego oddziaływania na środowisko – oraz potrzeb człowieka – w kontekście funkcjonalnej i wygodnej do życia oraz estetycznej przestrzeni. Zintegrowane planowanie rozwoju jest partycypacyjne, bardziej przewidywalne, pozwala zidentyfikować – a w wielu przypadkach wyeliminować – konflikty przestrzenne, społeczne, i gospodarcze, również pomiędzy poszczególnymi inwestycjami.

Zintegrowany system zarządzania rozwojem konkretyzuje kierunki, w jakim powinno zmierzać państwo. Dzięki precyzyjnie zdefiniowanym celom i priorytetom, możliwe jest skoncentrowanie wysiłków na najważniejszych obszarach, które mają największy potencjał do generowania długoterminowych korzyści społecznych i gospodarczych. Taka transparentność pomaga również w budowaniu zaufania publicznego, gdyż obywatele mogą śledzić postępy i rezultaty realizowanych działań.

Ponadto, racjonalne gospodarowanie dostępnymi środkami to kolejna korzyść płynąca z wdrożenia zintegrowanego systemu zarządzania. Dzięki niemu możliwe jest dokładne analizowanie i planowanie budżetu państwa, co minimalizuje ryzyko marnotrawstwa zasobów. Inwestycje są realizowane w sposób przemyślany

i ukierunkowany na osiągnięcie konkretnych rezultatów, co zwiększa efektywność wydatkowania środków publicznych.

Dalsza budowa i rozwój zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem pozwala również na lepsze koordynowanie działań między różnymi szczeblami administracji oraz między różnymi sektorami gospodarczymi. To z kolei sprzyja synergii działań i umożliwia osiągnięcie efektu skali, co jest szczególnie istotne w realizacji dużych projektów infrastrukturalnych lub programów społecznych.

Zintegrowany system zarządzania rozwojem kraju wspiera procesy decyzyjne poprzez dostarczanie aktualnych i dokładnych danych oraz analiz. Dzięki temu decydenci mogą podejmować bardziej świadome i trafne decyzje, które uwzględniają zarówno bieżące potrzeby, jak i długoterminowe perspektywy rozwojowe.

Podsumowując, wprowadzenie i dalsza budowa zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem są kluczowe dla sprawnego i efektywnego kierowania polityką rozwoju państwa. Dzięki niemu możliwe jest nie tylko jasne określenie kierunków rozwoju, ale także racjonalne gospodarowanie zasobami oraz lepsza koordynacja i efektywność realizowanych działań. To wszystko przyczynia się do zrównoważonego i trwałego rozwoju państwa, z korzyścią dla wszystkich jego obywateli. Jest to szczególnie ważne w dobie dynamicznych zmian, niepewności oraz w warunkach coraz trudniej przewidywalnej przyszłości.

4. Jakie instytucje powinny być odpowiedzialne za koordynację i realizację tego typu planowania rozwoju?

Za koordynację i realizację zintegrowanego planowania rozwoju są odpowiedzialne następujące podmioty:

- **Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego** (Minister Funduszy i Polityki Regionalnej), który odpowiada za procesy związane z programowaniem, koordynacją, monitorowaniem oraz ewaluacją realizacji polityki rozwoju. Jego kluczowym zadaniem w tym zakresie jest dokonywanie oceny zgodności strategii, polityk publicznych i programów rozwoju ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Ocena zgodności, poza badaniem zgodności dokumentu z celami strategii średniookresowej, obejmuje również analizę układu i wymaganej ustawowo struktury dokumentu. Uzyskanie takiej oceny jest warunkiem przedstawienia dokumentu do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów, a następnie Radę Ministrów.
- **Minister właściwy ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa** (Minister Rozwoju i Technologii). Jego zadania w omawianym zakresie obejmują opracowanie i wdrażanie polityki w zakresie planowania przestrzennego, koordynacja działań pomiędzy rządem a jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju lokalnego, wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, w tym ochrony środowiska w procesach urbanizacyjnych i planowania przestrzennego.

- **Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju (KK PR)** – organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. W prowadzenie rządowej polityki rozwoju zaangażowane są różne podmioty, zwłaszcza ministerstwa. Ciałem, które koordynuje ich działania jest (KK PR). W jego skład wchodzi ministrowie, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego oraz Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, a pracom przewodniczy Minister Funduszy i Polityki Regionalnej. Komitet roboczym forum współpracy międzyresortowej: rozpatruje, omawia i opiniuje najważniejsze dokumenty strategiczne i programowe przyjmowane przez Radę Ministrów oraz monitoruje ich realizację. Do jego zadań należy także rozpatrywanie i opiniowanie raportów, analiz i prognoz dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej kraju i regionów. W ramach tego gremium omawiane są problemy z wdrażaniem długo- i średniookresowych strategii rozwoju, jak i poszczególnych strategii rozwoju, a także kwestie do rozstrzygnięcia, wymagające współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za realizację określonych zadań czy projektów wynikających ze strategii.
- **Samorządy terytorialne** są aktywnie zaangażowane w proces planowania i realizacji działań rozwojowych – między innymi dzięki powiązaniu dokumentów strategicznych w ramach całego systemu zarządzania rozwojem, opisanego syntetycznie w odpowiedzi na pytanie 1i 2.
- **Jednostki naukowe i badawcze:** ośrodki akademickie i badawcze wspierają procesy planowania poprzez dostarczanie danych, analiz i prognoz rozwojowych.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów